

Červenec 2023

PAVEL BLAŽEK: SKANDÁLNÍ MINISTR SPRAVEDLNOSTI

Karel Sál

Shrnutí

„Odvaha dělat správné věci je přesně to, co ČR potřebuje a co očekávají i její obyvatelé,“ prohlásil Petr Fiala v roce 2020 po vzniku koalice SPOLU. Je trochu škoda, že ono děláni správných věcí se evidentně netýkají personálního složení vlády. Jmenování brněnského samorosta a šedou eminenci ODS Pavla Blažka ministrem spravedlnosti, vyvolává pochyby, jestli si Česko může takového šéfa resortu vůbec dovolit.

A nejde jen o aktuální kauzu machinací s byty, ve které jsou namočeny špičky brněnské ODS (Jelínková, Valášek 2022) a která nepříjemně zasahuje i do okolí premiéra Fialy. Pavel Blažek má podobně nevysvětlených kauz a problémů celou řadu a je s podivem, že se proti němu zatím vymezili pouze členové Pirátské strany v rámci stranického fóra. Blažek tak připomíná doutnající sud s prachem, na kterém Petr Fiala zatím v klidu spí. Zda je nečinnost premiéra přesně to, „co ČR potřebuje a co očekávají i její obyvatelé,“ se nyní pokusíme zodpovědět.

Jednoocí mezi slepými

Každá vláda to má z personálního hlediska těžké. Ta Fialova tím spíš, jelikož ministrů a různých vládních zmocněnců, kteří se mohou mediálně znemožnit, je nebývale velké množství. Petr Fiala se tak nachází v nepříjemné situaci. Vést koaliční moloch 5 stran totiž vyžaduje umění vybalancovat dvě protichůdné tendence.

Jednak musíte dostatečně kočírovat touhu po moci jednotlivých koaličních partnerů, z nichž někteří se 8 let potáceli na hraně vstupu do Poslanecké sněmovny a potřebují se účastí ve vládě mocensky, mediálně, ale i finančně zahojit. To je mimochodem jeden z důvodů, proč vláda bryskně rozšířila počty politických náměstků na ministerstvech. A za druhé musíte pracovat s materiálem, který vám domovská partaj či koaliční partneři poskytnou, tj. s jednotlivými ministry a jejich týmy.

Teorie nám říká, že dlouhodobý pobyt v opozičních lavicích a slabý výkon strany samotné způsobuje personální nedostatečnost. Zkrátka subjekty, jejichž existence v dolní komoře je diskutabilní, přitahují schopné lidi o něco méně než ty, které mohou nabídnout zářnou budoucnost stranického kádra. Vládní personální veletoce za poslední rok a půl nám napovídají, že na tom něco bude.

Výmluvné jsou případy hnutí STAN a KDU-ČSL. Starostové čekali na svoji vládní příležitost opravdu dlouho, avšak personální přípravu těžce podcenili. Jako první se z vlády poroučel Petr Gazdík, tehdy ministr školství, když na něj prasklo, že se s mafiánem Redlem nejen znal, ale také s ním koordinoval své politické kroky. Vladimír Balaš jako náhrada nevydržel ani rok. Podobně neslavně na tom jsou i ostatní známé tváře hnutí: europoslanec Polčák (spojení s Redlem), hejtman Půta (souzen za korupci) či pražský čaroděj Hlubuček (toho času již z vazby venku). Pozici ve vládě tak musí hájit předseda hnutí Vít Rakušan, který patrně jako jediný o prorůstání organizovaného zločinu do STAN neměl tušení (i když existují svědectví, že spíš vědět nechtěl) a Josef Síkela, nestraník na pozici ministra průmyslu a obchodu, kterému se podařilo jako jedinému mediálně prodat alespoň nějaký ten vládní úspěch.

Podobně neslavně si vedou i lidovci. Ačkoliv byli v opozici o 4 roky kratší dobu, ministerští nominanti KDU-ČSL hoří jeden za druhým. Výkon Zdeňka Nekuly jednou bude uveden v učebnicích politického marketingu jako případ, jak to doopravdy nedělat. Dobře nevypadá ani již v pořadí třetí lidovecký ministr životního prostředí, tedy pozice, která je v porovnání s ostatními vládními posty nepřilíš politicky exponovaná.

Tohle všechno způsobuje, že ministři za ODS v porovnání s koaličními partnery vypadají schopněji, než doopravdy jsou, a Petr Fiala tak může svého patrona ve vládě držet dál. Otázka je, zda se tento nepřilíš zodpovědný přístup dlouhodobě vyplatí.

Kdo je Don Pablo

Pavel Blažek vzbuzuje emoce už dlouho. Když se podíváme do minulosti, tak narazíme na několik událostí, které rozhodně nejsou součástí životopisu každého průměrného politika v zemi.

Poprvé na sebe Blažek mediálně upozornil v roce 2009, kdy na 20. kongresu ODS kandidoval na pozici místopředsedy a už tehdy byl označován za jednoho z kmotrů, se kterými měl bojovat tehdejší předseda strany Mirek Topolánek. Nálepku „kmotra“ samozřejmě můžeme považovat za klasickou součást mocenského boje. Jenže tenkrát na Blažka prasklo, že jeho manželka od roku 2002 (kdy Blažek začal působit jako radní městské části Brno-střed) dostávala od úřadu této městské části 90 % zakázek

na exekuce v objemu 1,9 milionu Kč (Pokorný 2012). Spojení Blažek a brněnských komunálních rejdu se tak objevuje poprvé. Střet zájmů současný ministr spravedlnosti samozřejmě popřel.

V roce 2010 tehdejší premiér Petr Nečas odvolal Blažka z dozorcí rady Lesů ČR kvůli ztrátě důvěry. Zlí jazykové tvrdili, že za odvoláním stál spor o velkou koalici ODS a ČSSD v Brně, která vadila tehdejší špičkám ODS v čele s Nečasem. Blažek tehdy prohlásil, že odvolán nebyl a rezignoval sám (ČTK 2010). Důvody svého náhlého odchodu si však nechal pro sebe.

O turbulentním podobě mocenských vztahů uvnitř ODS svědčí to, že jen o dva roky později je spor Nečas–Blažek zapomenut. Když v roce 2012 Nečas narychlo hledá náhradu za Jiřího Pospíšila, tak volba padne na brněnského právníka. Během svého ročního působení na sebe upozornil třeba tím, že vydal Alexeje Torubarova do Ruska, což rok poté Ústavní soud označil za protiprávní. V téže době také spolek Kverulant na Blažka podal trestní oznámení kvůli podvodu, který měl spáchat v roce 2002, když třicetinásobně předražil znalecký posudek vypracovaný v rámci kauzy Diag Human (ČTK 2012). Případ byl později odložen.

Pád Nečase a rekonstrukční období ODS Blažek tráví tím, že posiluje brněnskou a jihomoravskou část ODS, ke které má blízko dlouholetý politolog, rektor Masarykovy univerzity a bývalý ministr školství Petr Fiala. Z nestraníka se Fiala stává členem ODS a v roce 2014 předsedou churavějící strany, kterou mnozí již pohřbívají. Klidná léta končí 10. srpna 2020, kdy policie zahajuje vyšetřování Pavla Blažka, jeho tehdejšího náměstka Radomíra Daňhela, primátorku Brna Markétu Vaňkovou i jejího náměstka Roberta Kernidla – kvůli kupčení s brněnským majetkem a milionovým úplatkům (ČTK 2020).

Kauza je pro Blažka nepříjemná, ale když roce 2021 koalice ODS, TOP 09 a KDU-ČSL vyhrává volby, Petr Fiala sestavuje vládu a na pozici ministra spravedlnosti bez vážnějšího odporu koaličních partnerů je jmenován zase Blažek.

Jádro pudla

Problém současného ministra spravedlnosti a potažmo celé pětikoalice neleží v otázce, co Blažek páchal v Brně a kolik toho dotyční ukradli, ale spíš v tom, zda jako člověk, který má velmi blízké osobní vztahy s vyšetřovanými, jim nemůže z pozice šéfa resortu pomoci. Odpověď na tuto otázku už známe: mohl a Blažek to také dělá. Za skandální kroky můžeme považovat zjišťování jmen soudců, kteří rozhodovali o vazbách či domovních prohlídkách u vyšetřovaných a také obepisování státních zástupců se žádostmi o informace z případu. Proti takovému postupu se ohradila Unie státních zástupců (ČTK 2023) a Transparency International (2023).

Jenže pozice Blažka, který je považován za patrona Petra Fialy, je zatím neotřesitelná. Poslední vývoj, kdy se do Blažka pustili Piráti a odhlasovali si, že jako ministr spravedlnosti ohrožuje „důvěru ve spravedlnost a právní stát České republiky i plnění cílů programového prohlášení vlády ČR“ (Stuchlíková 2023), dopadl blbě jen pro předsedu strany Ivana Bartoše. Ten byl pozván k premiérovi na kobereček, kde mu bylo vysvětleno, že Pavel Blažek je skvělý ministr a členská základna Pirátů se prostě mýlí.

Problém současné vlády je prostě fakt, že Pavel Blažek je mocnější než premiér sám a pravděpodobnost, že ministr spravedlnosti bude odvolán, se limitně blíží nule. Stabilita vlády tak stojí a padá s tím, nakolik budou koaliční partneři ochotni tolerovat ohýbání práva a velmi nestandardní kroky šéfa resortu, který by měl spravedlnost spíš pěstovat. Ticho, jaké kolem Blažkových eskapád

v koalici panuje, naznačuje, že vládní posty jsou pro ostatní koaliční partnery důležitější než nějaké abstraktní principy právního státu.

Zdroje

ČTK (2010). Pavel Blažek: Z dozorčí rady jsem odešel sám. denik.cz. 29. 11. 2010. https://www.denik.cz/z_domova/blazek-z-dozorci-rady-jsem-odesel-sam20101129.html

ČTK (2012). Blažek čelí trestnímu oznámení kvůli Diagu. Ve hře je posudek. e15.cz. 31. 6. 2012, 16:49. <https://www.e15.cz/domaci/blazek-celi-trestnimu-oznameni-kvuli-diagu-ve-hre-je-posudek-860009>

ČTK (2020). Policejní razie na radnici Brna-střed skončila až nad ránem. Městský úřad může opět plně fungovat. irozhlas.cz. 11. 8. 2020. https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/brno-stred-policie-razie-ods-pavel-blazek-marketa-vankova_2008110752_ako

ČTK (2023). Blažkův zájem o informace v brněnské kauze je podle státních zástupců nešťastný. ceskenoviny.cz. 2.3.2023, 15:42. <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/blazkuv-zajem-o-informace-v-brnenske-kauze-je-podle-statnich-zastupcu-nestastny/2333312>

Jelínková, A., Valášek, L. (2022). Příbuzní předsedy ODS v Brně získali městské byty za miliony. seznamzpravy.cz. 25. 11. 2022, 7:00. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzy-pribuzni-predsedy-ods-v-brne-ziskali-mestske-byty-za-miliony-219784>

Pokorný, M. (2012). Problém muže č. 2 v ODS: Jeho manželka dostávala zakázky od města, kde je radním. domaci.hn.cz. 2. 7. 2012, 12:21. <https://domaci.hn.cz/c1-45515000-problem-muze-c-2-v-ods-jeho-manzelka-dostavala-zakazky-od-mesta-kde-je-radnim>

Transparency International (2023). Transparency se obrací na premiéra Petra Fialu, aby odvolal ministra spravedlnosti Pavla Blažka. 28. 2. 2023. Tisková zpráva. <https://www.transparency.cz/transparency-se-obraci-na-premiera-petra-fialu-aby-odvolal-ministra-spravedlnosti-pavla-blazka/>

Autor

KAREL SÁL

Analytik

Karel Sál vystudoval politologii na Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, kde v roce 2016 obhájil disertační práci s názvem Demokracie v krizi nezájmu: účinky využití internetových voleb ve volebním procesu vybraných zemí. Odborně se zabývá problematikou e-Governmentu, internetovými volbami a informační svobodou. Je autorem několika odborných článků, vystupuje na mezinárodních konferencích a je zakladatelem a editorem think-tanku e-politics.cz.

Vydavatel

INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

Posláním Institutu je zkvalitňování českého politického a veřejného prostředí prostřednictvím profesionální a otevřené diskuse a vytvoření živé platformy, která pojmenovává zásadní problémy, vypracovává jejich analýzy a nabízí recepty pro jejich řešení formou spolupráce expertů a politiků, mezinárodních konferencí, seminářů, veřejných diskuzí, politických a společenských analýz dostupných celé české společnosti. Jsme přesvědčeni, že otevřená odborná diskuse a poznání podstaty a příčin jednotlivých problémů jsou nutným předpokladem jakéhokoli úspěšného řešení problémů současné společnosti.

Martinská 2, 110 00 Praha 1

+420 602 502 674

www.politikaspolecnost.cz

office@politikaspolecnost.cz